

خلاصه کتاب اصول مدیریت آموزشی

نویسندگان: دکتر علی علاقه بند / ناشر: پیام نور

* فصل اول: مقدمه *

* مقدمه *

- ✓ آموزش و پرورش از دیرباز نقشی اساسی در تداوم و بقای جوامع بشری ایفا کرده است.
- ✓ آداب و رسوم، اعتقادات، ارزش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌های جامعه از طریق فراگردهای پرورش و آموزش قابل انتقال و دوام بوده‌اند.
- ✓ در جوامع ابتدایی، عوامل اصلی آموزش و پرورش خانواده‌ها بودند، اما در جوامع امروز جریان پرورش کودکان در خانواده آغاز می‌شود ولی به زودی جریان‌های رسمی جایگزین آن می‌گردند.

* نظام آموزش و پرورش *

- ✓ الگوی کلی نهادها، مؤسسات و سازمان‌های رسمی جامعه که وظایف انتقال فرهنگ و شکوفاسازی آن، پرورش همه‌جانبه فرد و تربیت نیروی انسانی ماهر را بر عهده دارند، اصطلاحاً «نظام آموزش و پرورش» نامیده می‌شود.
- ✓ نظام آموزش و پرورش یک پدیده عام اجتماعی و جزء لاینفک زندگی اجتماعی محسوب می‌شود.
- ✓ اگرچه نظام‌های آموزشی در جوامع مختلف تفاوت‌هایی دارند، اما وجوه مشترک بسیاری نیز میان آن‌ها یافت می‌شود.
- ✓ تکامل نظام‌های آموزشی در چهار مرحله قابل بررسی است:

* * **مرحله اول:** آموزش کاملاً در خانواده و به صورت غیررسمی انجام می‌شد (ساده‌ترین شکل).

* * **مرحله دوم:** شکل‌گیری مدارس کوچک و ساده؛ فقط طبقات مرفه و محدود از آموزش رسمی برخوردار بودند.

* * **مرحله سوم:** تفکیک آموزش به سطوح مقدماتی و عالی؛ گسترش نسبی آموزش و پرورش رسمی، اما هنوز تعداد کثیری

از افراد محروم بودند.

*** * مرحله چهارم:** نظام آموزشی با تفکیک و تقسیم کار گسترده‌تر و پیچیده‌تر؛ آموزش همگانی و اجباری است و تخصص‌گرایی شدت یافته است.

*** ضرورت و اهمیت مدیریت آموزشی ***

- ✓ رشد و توسعه نظام‌های آموزشی یکی از وجوه مشخص عصر حاضر است.
- ✓ تقاضا برای آموزش و پرورش، رشدی بی‌سابقه پیدا کرده است و این امر موجب تأسیس مدارس و مراکز آموزشی جدید شده است.
- ✓ مدیریت نظام‌های آموزشی به دلیل وسعت، پیچیدگی و اهداف متنوع، دشوارتر از گذشته شده است.
- ✓ منابع مادی و مالی عظیمی در آموزش و پرورش مصرف می‌شود که نیازمند مدیریت اثربخش برای جلوگیری از اتلاف منابع است.
- ✓ فراگرد آموزش و پرورش با انسان سروکار دارد و چون انسان موجودی پیچیده است، مدیریت آن دشوارترین و پرمسئولیت‌ترین وظایف اجتماعی محسوب می‌شود.
- ✓ در یک نظام آموزشی سنجیده، فعالیت‌های آموزشی و رهبری آن باید به افراد شایسته و صاحب‌صلاحیت سپرده شود.
- ✓ با آشکار شدن اهمیت آموزش و پرورش در جامعه، مردم نسبت به مسائل مرتبط با آن حساسیت بیشتری پیدا کرده و تقاضای خدمات آموزشی متنوع‌تری دارند.

*** مدیریت آموزشی ***

- ✓ منظور از مدیریت، فعالیت و عملی است که در یک موقعیت سازمان‌یافته برای هماهنگی و هدایت امور در جهت هدف‌های معینی صورت می‌گیرد.
- ✓ مدیریت آموزشی فرآیندی است که در آن مدیر با بهره‌گیری از مهارت‌های فنی و انسانی، تلاش می‌کند تا با ایجاد هماهنگی بین منابع و فعالیت‌ها، اهداف آموزشی را محقق سازد.
- ✓ لازمه چنین مدیریتی در محیط آموزشی آن است که شخص مدیر از هدف‌ها و فراگردهای آموزشی و پرورشی مطلع باشد.
- ✓ هدف اصلی مدیریت آموزشی، تسهیل و پیشبرد امر یادگیری و آموزش است.
- ✓ مدیران آموزشی علاوه بر دانش و معلومات در زمینه آموزش و پرورش و روان‌شناسی، باید به مهارت‌های عملی و اصول مدیریت نیز مجهز باشند.

آموزش مدیران آموزشی

✓ علم مدیریت به مدیران آموزشی کمک می‌کند تا بتوانند دشواری‌های کار خود را از طریق مطالعه اصول و نظریه‌ها و آموزش فنون و روش‌های سودمند و مؤثر از میان بردارند.

✓ تجربه حیاتی است اما مدیران آموزشی نمی‌توانند فقط به تجربه گذشته اتکا کنند؛ زیرا شرایط دائماً در حال تغییر است.

✓ شوق و فهم رابطه آموزش و پرورش و جامعه، ابزاری مهم برای پرورش فرد و تغییر و پیشرفت جامعه است.

✓ رهبر آموزشی نیازمند یک دیدگاه آگاهانه و فلسفی نسبت به ارزش‌های اساسی جامعه است تا تعهدی بدون چون و چرا نداشته باشد، بلکه تعهدش از روی درک و شعور باشد.

✓ اقدام به تربیت مدیران آموزشی سال‌هاست که در اغلب نظام‌های آموزشی مرسوم شده است، هرچند کیفیت آن همواره نیازمند بهبود است.

